

Колодницький В.О.

магістрант,

Науковий керівник: Карпюк С.В.

кандидат наук з державного управління, професор МКА,

Житомирський інститут

«Міжрегіональної Академії управління персоналом»

ПРАВОВИЙ СТАТУС ЗАСУДЖЕНИХ: РЕАЛІЇ УКРАЇНСЬКОГО ЗАКОНОДАВСТВА

Держава поважає і охороняє права, свободи і законні інтереси засуджених, забезпечує необхідні умови для їх виправлення і ресоціалізації, соціальну і правову захищеність та їх особисту безпеку. Засуджені користуються всіма правами людини та громадянина, передбаченими Конституцією України, за винятком обмежень, визначених цим Кодексом, законами України і встановлених вироком суду. Правовий статус засуджених іноземців і осіб без громадянства визначається законами України, а також міжнародними договорами України, згода на обов'язковість яких надана Верховною Радою України.

Правовий статус засуджених визначається законами України, а також Кримінально – виконавчим кодексом України, виходячи із порядку і умов виконання та відбування конкретного виду покарання. Дискримінація засуджених за ознаками раси, кольору шкіри, політичних, релігійних та інших переконань, статі, етнічного та соціального походження, майнового стану, місця проживання, за мовними або іншими ознаками забороняється.

Відповідно до ст. 8 КВК України засуджені мають право:

- на отримання інформації про свої права і обов'язки, порядок та умови виконання та відбування призначеного судом покарання. Адміністрація установи чи органу, який виконує покарання, зобов'язана надати засудженим зазначену інформацію, а також ознайомлювати їх із змінами порядку і умов відбування покарань;

- на гуманне ставлення до них та на повагу їх людської гідності; засуджені не повинні підлягати жорстокому, нелюдському або такому, що принижує їх гідність, поводженню. Заходи впливу можуть застосовуватися до засуджених виключно на підставі закону; засуджені

не можуть бути піддані медичним або іншим подібним дослідженням незалежно від їх згоди;

- звертатися відповідно до законодавства з пропозиціями, заявами і скаргами до адміністрації органів і установ виконання покарань, їх вищестоящих органів та інших установ;

- давати пояснення і вести листування, а також звертатися з пропозиціями, заявами і скаргами рідною мовою. Відповіді засудженим даються мовою звернення. У разі відсутності можливості дати відповідь мовою звернення вона дається українською мовою з перекладом відповіді на мову звернення, який забезпечується органом або установою виконання покарань;

- на охорону здоров'я в обсязі, встановленому Основами законодавства України про охорону здоров'я, за винятком обмежень, передбачених законом. Охорона здоров'я забезпечується системою медико-санітарних і оздоровчо-профілактичних заходів, а також поєднанням безоплатних і платних форм медичної допомоги. Засудженому гарантується право на вільний вибір і допуск лікаря для отримання медичної допомоги, у тому числі за власні кошти. Засуджені, які мають розлади психіки та поведінки внаслідок вживання алкоголю, наркотичних засобів, психотропних речовин або їх аналогів чи інших одурманюючих засобів, можуть за їх письмовою згодою пройти курс лікування від зазначених захворювань;

- на соціальне забезпечення, у тому числі й на оформлення пенсій, відповідно до законів України;

- отримувати у встановленому законом порядку передачі (окрім речей, що засудженим заборонено мати при собі законом, зокрема зброї, наркотичних або психотропних речовин, прекурсорів);

- на оплачувану працю згідно із законодавством про працю. Законодавство про працю поширюється на засуджених у частині, що стосується умов праці;

- на здійснення свободи сповідувати будь-яку релігію або виражати переконання, пов'язані із ставленням до релігії, у тому числі на вільний вибір і допуск священнослужителя для відправлення релігійних таїнств і обрядів, за винятком обмежень, передбачених КВК України;

- на належне матеріально-побутове забезпечення у порядку, встановленому цим Законом та нормативно-правовими актами Міністерства юстиції України;

– на отримання копій документів з їхніх особових справ та інших, пов'язаних з реалізацією їхніх прав, документів у порядку, встановленому Міністерством юстиції України;

Засудженому гарантується право на правову допомогу. Для одержання правової допомоги засуджені можуть користуватися послугами адвокатів або інших фахівців у галузі права, які за законом мають право на надання правової допомоги особисто чи за дорученням юридичної особи. Таке право поширюється і на засуджених осіб, які перебувають на лікуванні у закладах охорони здоров'я. Засуджені іноземці мають право підтримувати зв'язок з дипломатичними представництвами і консульськими установами своїх держав, особи без громадянства, а також громадяни держав, що не мають дипломатичних представництв або консульських установ в Україні, – з дипломатичними представництвами держави, яка взяла на себе охорону їхніх інтересів, або міжнародними органами чи організаціями, які здійснюють їх захист. Засудженому гарантується право на побачення у порядку, встановленому КВК України. У разі перебування на лікуванні у закладах охорони здоров'я засуджений має право на короткострокові побачення в порядку, визначеному КВК України.

Забороняється примусове переривання сну засуджених у нічний час, крім вчинення засудженими втечі, масових заворушень, виникнення пожежі, аварії, стихійного лиха, безпосередньої загрози життю засуджених. Керівник адміністрації установи виконання покарань несе персональну відповідальність за розміщення засуджених, що прибули до установи. При цьому забороняється розміщення таких осіб у приміщеннях разом із особами, що мають дві або більше судимостей, а також особами, які можуть негативно на них вплинути за своїми психологічними якостями. Засуджені, до яких судом застосовано пробацію, користуються правами, визначеними цим Кодексом та Законом України «Про пробацію».

Згідно із ст. 9 КВК України, засуджені зобов'язані:

- виконувати встановлені законодавством обов'язки громадян України, неухильно дотримуватися правил поведінки, які передбачені для засуджених, не посягати на права і свободи, честь і гідність інших осіб;
- виконувати встановлені законодавством вимоги адміністрації органів і установ виконання покарань, уповноваженого органу з питань пробації;
- ввічливо ставитися до персоналу, інших осіб, які відвідують установи виконання покарань, а також до інших засуджених;

– з'являтися за викликом адміністрації органів і установ виконання покарань, уповноваженого органу з питань пробації.

Невиконання засудженими своїх обов'язків і встановлених законодавством вимог адміністрації органів і установ виконання покарань тягне за собою встановлену законом відповідальність. Обов'язки засуджених, до яких судом застосовано пробацію, визначаються Кримінально-виконавчим кодексом України та Законом України «Про пробацію».

Засуджені мають право на особисту безпеку. У разі виникнення небезпеки життю і здоров'ю засуджених, які відбувають покарання у виді арешту, обмеження волі, тримання в дисциплінарному батальйоні військовослужбовців або позбавлення волі, вони мають право звернутися із заявою до будь-якої посадової особи органу чи установи виконання покарань з проханням про забезпечення особистої безпеки. У цьому разі посадова особа зобов'язана вжити невідкладних заходів щодо забезпечення особистої безпеки засудженого. Адміністрація установи виконання покарань вживає заходів до переведення засудженого в безпечне місце, а також інших заходів до усунення небезпеки, вирішує питання про місце подальшого відбування ним покарання.

У разі наявності небезпеки для життя і здоров'я засуджених, до яких згідно із законом у зв'язку з їх участю у кримінальному судочинстві прийнято рішення про застосування заходів безпеки, адміністрація установи виконання покарань вживає заходів щодо забезпечення безпеки цих осіб. Крім того, до зазначених осіб можуть бути застосовані такі заходи:

- ізольоване тримання;
- переведення в іншу установу виконання покарань.

Зміна умов тримання осіб, щодо яких застосовані заходи безпеки, здійснюється з додержанням вимог, передбачених цим Кодексом і законодавством України.

Закріплений в законодавстві правовий статус засуджених визначається в першу чергу їх правовим статусом як суб'єктів кримінально-виконавчих правовідносин, що суттєво впливає на фактичне застосування норм інших галузей права. Підводячи підсумок, варто констатувати, що правовий статус засуджених до позбавлення волі обумовлений характером цього виду покарання, що веде до призупинення реалізації одних, обмеження і видозмінення інших або збереження прав і обов'язків громадян. Таким чином, засуджений до позбавлення волі – це громадянин з обмеженим обсягом прав і обов'язків.

Список використаних джерел:

1. Загальна теорія держави і права: [Підручник для студентів юридичних вищих навчальних закладів] / М.В. Цвік, О.В. Петришин, Л.В. Авраменко та ін.; За ред. д-ра юрид. наук, проф., акад. АПрН України М.В. Цвіка, д-ра юрид. наук, проф., акад. АПрН України О.В. Петришина. – Харків: Право, 2011. – 584 с.
2. Бараш Є.Ю. Організаційно-правові засади діяльності установ виконання покарань: дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.07. – Харків: Харківський національний університет внутрішніх справ, 2006. – 189 с.
3. Кримінально-виконавче право: підручник / В.В. Голіна, А.Х. Степанюк, О.В. Лисосед та ін.; за заг. ред. В.В. Голіни і А.Х. Степанюка. – Х.: Право, 2011. – 328 с.

Костюченко Ю.А.

здобувач вищої освіти

за освітнім ступенем підготовки «Магістр»,

Науковий керівник: Ганич О.А.

кандидат економічних наук,

Навчально-науковий інститут післядипломної освіти

ДВНЗ «Донецький національний технічний університет»

АНАЛІЗ МІЖНАРОДНОЇ ДОНОРСЬКОЇ ДОПОМОГИ В ДОНЕЦЬКІЙ ОБЛАСТІ

Протягом останніх років в Україні реалізовувалось безліч проєктів міжнародної технічної допомоги. Найбільшими донорами для України є Сполучені Штати Америки та Європейський Союз.

Донецька область, внаслідок збройного конфлікту та втрати контролю над частиною території, опинилась у критично важкому соціально-економічному становищі.

Залучення міжнародної технічної допомоги є одним із пріоритетних напрямків розвитку області та ефективним шляхом фінансового доповнення до бюджету.

Найбільшими донорами міжнародної технічної допомоги для Донеччини є США та Європейський Союз, а також Канада, Великобританія, Японія, Нідерланди, Швеція, Фінляндія, Туреччина. Співробітництво у цьому напрямку також здійснюється з міжнародними